

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 11. De Humilitatis signis, ornamentorum depositione, pedum nuditate, ceruicis inclinatione, & incessu per vrbem vela à facie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](#)

De Humilitatis signis, ornamenterum dignitatis nuditate, cervicis inclinatio,
& incessu per urbem vestigia facie.

C A P. XI.

Humilitatis signa baptizandi exhibebatur. Tiam illud adiungam, abiectionis ministeria, Christianæ humilitatis dimenta, executores esse. ad cuius rei proximum perspicua Bedæ authoritas supponit, in quaestione super Genesim dialogo Moses & discipuli expressa, typi, vel figura eius a catechumenorum humilitate sic definitur. **D.** Quid est ergo typus, vel figura? **M.** prius aut præteriorum, aut futuorum ignorantium secundum id, quod opera sunt, manifestatio præteriorum typos. **M.** ut est catechumenorum militas. Atque hoc spectant illa S. Athanasius verba in cap. 3. Math. cum Ioannis baptizante huius rei typum, & figuram gestisse, dicit: Quamvis Ioannes in baptismate Christi inveniata posse deleri crederet: tamen ante baptismum Christi ad paenitentiam invitabat: quis salutem preparare, & aptare, quatenus compunctione humiliato per tantum sacramentum perpetuam missionem peccatorum. & paulo post in eius sententiam de baptismo Christi in locutione ait: Quis quis ergo vult baptizari, i.e. transmutari, virtus ad virtutes, veniendo ad baptismum, sicut dicit, quod interpretatione Iordanis significatur.

vit autem rebus hæc baptizandorum humili-
tas cernebatur. Primo enim dignitatis insignia
deponebant. quod fecisse Constantinum
Imperatorem, cum religionis Christianæ ru-
menta poneret, author est Simeon Me-
taphrastes de vit. S. Sylvest. his verbis: *Depone*
orpurparam, & diadema septem diebus, & tua
regia penetrata ingressus, clausis ianuis in sacco, &
coru humi jacens, in luctu age pænitentiam : &
Nicophorus Callistus lib. 7. hist. Eccles. cap.
31. *laque pro purpura saccum sumit, & diebus sep-*
teminato, & orationi vacat. Nec aliud signifi-
care voluit Paulus Diaconus de gest. Longo-
bard. lib. 4. cap. 17. cum Persarum Reginam
humili, & priuato habitu, Christianorum bap-
tum promeritam esse, docuit. legimus e-
M. prel. regina Persarum priuato habitu propter Chri-
stiani fidei amorem Constantinopolim venit: ibique
ab Imperatore honorifice susceptra, post aliquot dies,
ad desiderabat, baptismum consecuta, & ab Augu-
stilla S. Augu-
stino
ante baptismum
quia solle
punctum
in perpetua
post in emu
sti in loc
transmuta
ismissim
transfigur
lum est lib. 2. de symb. ad catechum. cap. 1.
Quid est dilectissimi, quod à vobis celebratum est? quid
quod hoc nocte actum est? quod præteritis noctibus
actum non est, ut ex locis seceris singuli, produceremini
in transfectum totius Ecclesie, ubi seruice humiliata
et male fuerat antea exaltata in humilitate pedū,
tutio substrate, in vobis celebratur examen, dum
per vos innocatus est humili, altissimus Christus,
omnes itaque humiles eratis, humilianterque petebatis,

Dignitatis
insignia
baptizandi
deponebat.

Pedibus
nudis bap-
tizandi in-
cedebant.

Idem lib. 4. cap. 1. sc̄tē in eandem fuen
sic ait: *Omnia sacramenta, que acta sunt, aliquo
tur in vobis per ministerium seruorum Deo
mis, orationibus, cantis spiritualibus, in signifi
bue, cilicio, inclinatione cervicis, humili
tate, paucis ipse omni securitate appetendis
nata, ut dixi, esse sunt, quae vos reficiantur
renatos ex baptismo hilares vos mager exalte
sto.* quibus locis pedum humilitatem pro
ditate positam esse, omnes vident; quae
nuditas humilitatem significabat; ve
mente Alexandrino colligitur lib. 1. p.
bente: *Esaias vero aliis propheta nake
calceis; quod est indumentum humiliatice
collum supra humeros reflectebant; et
non modo apud S. Augvſtinum locu
mentio est, cum ait: cervice humiliatice
inclinatione cervicis, sed etiam preclarum
numentum extat in Ordine baptismi le
vum Aethiopum, quem veterum in
Biblioteca nobis suppeditat; cum dicimus
Diaconus dicit: *Humiliate capita vestra: &
chologio Græcorum, quod Iodocus Ca
refert tom. 2. thesa. orthod. fid. vbi de
ctione aquæ baptismalis sic ait: Indu
aurem tuam, & exaudi nos, qui in Iordanem
passus es, & sanctificans aquas, benedic nos
cervicem inclinationem propriæ cervicis, significantes
inclinantur seruitutis statum, & fac nos dignos impleri fa
ctione tua. quæ verba eò magis hinc loco
commodata esse, arbitror: quod etiam
nem⁹ eius moris congruentem insinuantur
delicet se dœmonis seruos, & mancipi**

Collum
supra hu
meros bap
tizandi re
flectebant.

Aethiopes
ante bap
tismum ca
pita demit
tunt.

Græci ante
baptismum
passus es,
cervicem
inclinationem
inclinantur.

nō inis; atq; ex ea recordatione fructum
 aliam Christianæ pietatis reportare stude-
 nt. quarto per urbē velata facie incedebant,
 significantes eo habitu, propter peccatorum
 conscientiam se diuinum aspectū metuere: vt
 te illud Iunilij de partib. lib. 2. c. 16. in hunc
 locum transferri posset: D. de præteriorum typis.
 Ut est catechumenorum humilitas, typum enim
 gratia ad ea Paradisi exclusi, & ex conscientia deli-
 dum diuinum metuentes aspectū, propter quod &
 publicam capitibus testis incedunt. Hic enim
 non solum faciei velenda mos, causaque ex-
 plicatur verum etiam eius figura ex primo hu-
 mani generis parente repetitur, quē, postquam
 anima splendorem turpissima peccati macula
 aspergit, se abdidisse, diuinæ vocis testimonia
 declarant. quamobrem Beda quæstione super
 Gen. dialog. magist. & descrip. expresa Iunilij
 auctoritate citans, iisdem omnino verbis ean-
 dem conuentudinem docuit, dicens: D. da pre-
 trenum typos. M. Ut est catechumenorum humili-
 tatu, typum enim gerunt ad ea paradise exclusi, & ex
 conscientia delitorum diuinum metuētes aspectum,
 propter quod & per publicum capitibus testis ince-
 dent, nec enim capitis nomine verticem, sed
 facie lunilium, & Beda intellexerunt. aliter ma-
 le ex capitis tegumento metum collegissent:
 cum is potius facie dignoscatur; nec quicquam
 catechumenorum proprium, aut singulare di-
 sident: quoniam etiam reliqui homines capi-
 bus rectis incedebant. Quid autem esset, fa-
 ciem velare, seu, ut clarius loquar, qua re
 baptizandi faciem obtenderent, ex citatis

Faciei ve-
 landa figu-
 ra.

Ti ij

300 De Antiq. Bap. rit. ac Ca-

Scriptoribus intelligi non potest. Ego ha-
cui coniecturæ non displicant, cum deum
stimonia, facile crediderim, linteis lacri-
matis saccis.

S. Gr.
contexisse: tum quia ipsi saccum, ciborum
induebant: tum etiam quod pénitentia
morem velabantur, quos eo, quem di-
modo vultum operuisse, præter alia argu-
ta, quaæ tractatu de pénitentia, eiufem
dinus, tunc
afferemus, ex piis sodalibus, quos vul-
fratres, seu scholares dicimus, aperte
cōfratrum,
& schola-
zium.

Origo pio-
rum soda-
lium, seu
cōfratrum,
& schola-
zium.

Hi enim pénitentium similitudinem
in publicis autem supplicationibus, de-
rum pompa ordine procedunt, ut plura

facie linteis saccis opera: verberibus

suum corpus animaduertunt: sicut ven-

nientes decet. Qui mōs & in Ecclesia

quissimus est, & veterum Gentilium ritu-

per urbem finis: cum & apud Romanos Luper-

lupercalia celebrantes, nudi per urbem

incendi, derent, laruatique flagellis obuios calen-

& se flagel- & apud Aegyptios, qui Diis immolaber-

lis verbera- ter ipsas cæmonias, echinatis globulis

dialiquid simile apud reis verberarentur. Quemadmodum in

Gentiles. dorus Virgilius lib. 2. de inventor. ret. ca-

lib. 7. cap. 6. demonstrat.

De More cubandi humi, volvandi se in
& puluere, ac cilio.

CAP. XII.

Baptizandi
humi cu-
babant,

N Ec videtur hoc loco silentio pre-
tendum, eosdem baptizando humi